

Izvedbene smernice – Strategija programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota za zeleni prehod in trajnostni razvoj

EVROPSKA KOMISIJA

Generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo
Direktorat B – Mladina, izobraževanje in Erasmus+
Enota B.4 – Koordinacija Erasmus+

E-naslov: eac-unite.b.4@ec.europa.eu

*Evropska komisija
1049 Bruselj*

© Evropska unija, 2025

Ponovna uporaba je dovoljena z navedbo vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiten z avtorskimi pravicami EU, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Print ISBN 978-92-68-22962-0
PDF ISBN 978-92-68-22961-3

doi: 10.2766/0467738
doi: 10.2766/3302675

NC-01-24-062-SL-C
NC-01-24-062-SL-N

Izvedbene smernice – Strategija programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota za zeleni prehod in trajnostni razvoj

Različica 1 – 28. 11. 2024

Kazalo

1. Uvod	5
2. Okvir politike.....	6
3. Cilji strategije.....	8
4. Mehanizmi programov za podporo zeleni strategiji	9
4.1 Zeleno potovanje	9
4.2 DiscoverEU – ukrep programa Erasmus+ za mobilnost, ki spodbuja okolju prijazno potovanje	10
4.3 Prostovoljski in solidarnostni projekti z Evropsko solidarnostno enoto	10
4.4 Okolje in boj proti podnebnim spremembam – medsektorska prednostna naloga programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota	11
4.5 Vključevanje zelenih praks v zasnovo projektov	11
4.6 Uporaba orodij in platform za virtualno mobilnost ter digitalno sodelovanje	11
4.7 Ozaveščanje in multiplikacijski učinek	12
5. Vloga organizacij pri pripravi, uvajanju in spremljanju projektov.....	12
5.1 Pred projektom	12
5.2 Med projektom.....	13
5.3 Po projektu.....	13
6. Vloga nacionalnih agencij, podpornih centrov in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA)	14
6.1 Obveščanje in ozaveščanje	15
6.2 Strateški pristop na nacionalni ravni	16
6.3 Zelene kontaktne točke.....	16
6.4 Usposabljanje in mreženje za organizacije, osebje agencij in strokovne ocenjevalce	16
6.5 Zbiranje dokazov, spremljanje in poročanje.....	17
6.6 Sinergije z drugimi programi.....	17
7. Povezava z drugimi horizontalnimi prednostnimi nalogami programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.....	18
8. Kje v uspešnih izkušnjah in dobrih praksah najti navdih.....	18
9. Viri.....	19

1. Uvod

Podnebne spremembe in degradacija okolja ogrožajo obstoj Evrope in sveta. Medvladni panel za podnebne spremembe (IPCC)¹ v svojih poročilih opisuje uničujoče in morda nepopravljive posledice naraščajočih emisij toplogrednih plinov. Nekatere omejitve nosilne zmogljivosti Zemlje so že bile presežene² in biotska raznovrstnost se hitro zmanjšuje³. Spopadanju s temi izzivi so namenjeni različni večstranski procesi. Pariški sporazum⁴ (2015) je pomemben korak v mednarodnem procesu boja proti podnebnim spremembam, pri čemer je njegov cilj ohraniti dvig povprečne globalne temperature pod 2 °C (v primerjavi s predindustrijsko ravnjo) in ga celo omejiti na 1,5 °C.

Evropska unija je leta 2019 sprejela evropski zeleni dogovor⁵ in se zavezala, da bo do leta 2030 zmanjšala emisije toplogrednih plinov za 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Zavezala se je, da bo do leta 2050 postala prva ogljično nevtralna celina. Njen cilj je tudi zagotoviti, da bo gospodarska rast ločena od rabe virov, in sicer z vključujočim pristopom, pri katerem ne bo prezrta nobena oseba ali kraj.

Izobraževanje in usposabljanje imata ključno vlogo. Države članice EU so poudarile svojo zavezo, da bosta poučevanje in učenje za trajnostnost postala prednostni nalogi v izobraževanju. Ta zaveza je izražena v Priporočilu Sveta o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj iz leta 2022⁶ ter v Sklepu Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem letu mladih, v katerem je bil eden od glavnih ciljev poudariti, kako lahko zeleni prehod prinese priložnosti za mlade.

Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota sta močni učni orodji na evropski ravni. Programa naj bi v obdobju 2021–2027 dosegla 10 milijonov udeležencev, predvsem mladih, kar omogoča velik potencial za ozaveščanje o teh vprašanjih. Programa imata lahko dejavno vlogo pri spodbujanju novih znanj in spretnosti, omogočanju zelenega prehoda ter spodbujanju individualnih in kolektivnih ukrepov za podporo trajnostnosti. Delujeta kot močna instrumenta za navezovanje stika in sodelovanje z najrazličnejšimi deležniki, kot so šole, univerze, ponudniki poklicnega izobraževanja in usposabljanja, mladinske in športne organizacije, nevladne organizacije, lokalni in regionalni organi, organizacije civilne družbe in podjetja. Vse te skupine lahko postanejo dejavni akterji pri prehodu na podnebno nevtralnost do leta 2050. Programa sta lahko za zgled in imata multiplikacijski učinek na evropski, nacionalni in lokalni ravni.

Ta dokument vsebuje pregled obstoječih in izvedenih dejavnosti, s katerimi Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota z izvajanjem učinkovitih dejavnosti sistematično prispevata k zelenemu prehodu. Cilj strategije je pritegniti, navdihniti in motivirati udeležence, upravičence, koordinatorje in partnerje projektov, izvajalske organe ter druge deležnike, vključene v programa Erasmus+ in Evropska

¹ <https://www.ipcc.ch/ar6-syr/>.

² <https://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries.html>.

³ <https://www.ipbes.net/global-assessment>.

⁴ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>.

⁵ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl.

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022H0627\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32022H0627(01)).

solidarnostna enota, za dejavno sodelovanje pri zelenem prehodu. To je podlaga za nadaljnje delo izvajalskih organov in podpornega centra SALTO za zeleni prehod pri pripravi konkretnih smernic, orodij, usposabljanj ter drugih operativnih dejavnosti in virov.

Ta dokument so skupaj pripravili vsi, ki podpirajo izvajanje obeh programov: Evropska komisija, nacionalne agencije⁷ in Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA), podporni center SALTO za zeleni prehod v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ter skupina deležnikov, ki med drugim zastopa organizacije upravičenke, raziskovalce, izvajalce in nekdanje udeležence.

2. Okvir politike

Evropski zeleni dogovor priznava ključno vlogo šol, ustanov za usposabljanje in univerz pri dejavnem vključevanju študentov, učečih se, staršev, delavcev in širše skupnosti v spremembe, potrebne za uspešen prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo. Pobuda novi evropski Bauhaus¹¹ je bila uvedena leta 2020 s ciljem pripomoči k temu, da bi bil zeleni dogovor kulturna, pozitivna in oprijemljiva izkušnja, ki v središče postavlja človeka, ter poziva vse Evropejce, naj si „zamislijo in skupaj zgradijo trajnostno in vključujočo prihodnost“. Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota s svojo široko razsežnostjo vseživljenjskega učenja in meddisciplinarnimi sodelovalnimi pristopi v sektorjih izobraževanja in usposabljanja, mladine, športa in solidarnosti prispevata k zagotavljanju potrebnih znanj in spretnosti ter razvoju inovativnih praks za uvajanje sprememb.

Evropska komisija je za doseg cilja evropskega izobraževalnega prostora⁸ do leta 2025 poudarila pomen osredotočenosti na šest vidikov: kakovost, vključevanje in enakost med moškimi in ženskami, ekološki in digitalni prehod, podpora učiteljem in vodjem usposabljanj, visokošolsko izobraževanje in nenazadnje močna geopolitična razsežnost. Komisija poudarja odločilno vlogo izobraževanja in usposabljanja za zeleni prehod, pri čemer izpostavlja potrebo, da učeči se vseh starosti pridobijo znanje, spretnosti in odnose za bolj trajnostno življenje, sprejmejo drugačen model potrošnje in proizvodnje ter posamično in skupaj podprejo preobrazbo naših družb.

Evropski program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (2020)⁹ opredeljuje ukrepe za izpopolnjevanje (izboljšanje obstoječih znanj in spretnosti) in preusposabljanje (usposabljanje za nova znanja in spretnosti) delovne sile v podporo zelenemu prehodu. Svet v svojem Priporočilu o poklicnem izobraževanju in usposabljanju za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (2020)¹⁰ priznava, da je sektor poklicnega izobraževanja in usposabljanja strateškega pomena za digitalni in zeleni prehod. V priporočilu poudarja, da je nujno podpirati zaposlovanje v zelenem gospodarstvu s spodbujanjem razvoja

⁷ Nacionalne agencije, ki izvajajo programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sl/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964.

⁸ <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/green-education/about-green-education>.

⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=sl>.

¹⁰ <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vla0ekyy79qj>.

zelenih spretnosti med ljudmi, ustanovami za izobraževanje in usposabljanje ter javnimi organi, ter s spodbujanjem podjetij, naj izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja zeleno gospodarstvo.

V Izjavi iz Porta¹¹ (maj 2021) je Evropski svet določil cilj, da se izobraževanje ter znanja in spretnosti postavijo v središče političnega delovanja za spoprijemanje z izzivi ekološkega in digitalnega prehoda. Čeprav izzivi ostajajo, bo to prineslo ogromne priložnosti za ljudi v EU. Potrebni bo več naložb v izobraževanje, poklicno usposabljanje, vseživljenjsko učenje, izpopolnjevanje in preusposabljanje, da bi spodbudili poklicno prehajanje, in sicer v smeri sektorjev, pri katerih se povpraševanje po delovni sili povečuje.

Komisija je leta 2022 predložila priporočilo Sveta o zelenem prehodu in trajnostnem razvoju. To priporočilo je ključna izjava o politiki, ki poudarja ključno vlogo izobraževanja in usposabljanja pri doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora. Glavni namen ukrepov iz priporočila je učečim se in izobraževalcem zagotoviti znanje, spretnosti in odnose, potrebne za bolj zeleno in trajnostno gospodarstvo ter družbo, pomagati ustanovam za izobraževanje in usposabljanje pri vključevanju trajnostnosti v poučevanje in učenje v vseh vidikih njihovih dejavnosti ter doseči skupno razumevanje korenitih in temeljitih sprememb, potrebnih v izobraževanju in usposabljanju za trajnostnost in zeleni prehod. Komisija je na podlagi priporočila objavila evropski okvir kompetenc za trajnostnost (GreenComp)¹², s katerim so določeni znanje, spretnosti in odnosi, ki bi jih morali vsi voditelji pridobiti za zeleni prehod. Te kompetence zajemajo štiri področja: poosebljanje vrednot trajnostnosti, sprejemanje kompleksnosti v trajnostnosti, ukrepanje za trajnostnost in zamišljanje trajnostnih prihodnosti. Vzpostavljena je bila izkustvena skupnost za povezovanje šol, raziskovalcev, javnih in drugih organov, ki uporabljajo novi okvir kompetenc GreenComp. Ta okvir že dejavno uporabljajo izobraževalci v različnih okoljih, vključno z upravičenci programa pri ukrepih, kot so učiteljske akademije Erasmus+.

V okviru Strategije EU za mlade¹³ za obdobje 2021–2027 je bilo kot del evropskega sodelovanja na področju mladinske politike opredeljenih približno 11 ciljev, vključno z „zeleno in trajnostno Evropo“. Ta cilj si prizadeva za svet, kjer so vsi mladi okoljsko ozaveščeni, izobraženi in sposobni pozitivno vplivati na svoje vsakdanje življenje. Mladi potrebujejo zelene kompetence za reševanje podnebnih vprašanj, dejavnosti mladih v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota pa zagotavljajo pomembno priložnost za pridobivanje teh kompetenc v neformalnem učnem okolju ter za njihovo izvajanje v praksi prek različnih pobud, ki jih vodijo mladi, in prostovoljskih dejavnosti.

V delovnem načrtu EU za šport je šport priznan kot pomemben dejavnik, ki omogoča trajnostni razvoj. Da bi to dosegli, se načrt osredotoča na izobraževanje za trajnostni šport, okolju prijazno športno prakso, objekte in dogodke ter razvoj športa in športno udejstvovanje ob upoštevanju podnebnih sprememb. Strokovnjaki so pri spremljanju njegovega izvajanja preučili, kako bi lahko evropski športni sistem najboljše spodbujal okoljsko trajnostnost, in oblikovali priporočila, namenjena predvsem javnim organom in nacionalnim športnim organizacijam. Ta so vključevala poziv vodilnim na področju športa in trajnostnosti k spodbujanju zelenega športa, ustanovitvi organov za

¹¹ <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>.

¹² <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/bc83061d-74ec-11ec-9136-01aa75ed71a1>.

¹³ <https://european-youth-strategy.eu/>.

izmenjavo znanja ter financiranju na nacionalni in evropski ravni za podporo prehodu na bolj zelen šport.

V programih Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota so podnebni ukrepi in okoljska trajnostnost opredeljeni kot ena od štirih ključnih prednostnih nalog za obdobje 2021–2027, s katero naj bi programa pripomogla k doseganju podnebne nevtralnosti. To pomeni, da bi morali ukrepi programov prispevati k splošnemu cilju tega večletnega finančnega okvira, tj. zagotoviti, da se 30 % proračunskih odhodkov EU nameni ukrepom, povezanim s podnebjem.

Programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota sicer ne moreta omogočiti popolnega odziva na zeleni prehod, lahko pa imata ključno vlogo pri izobraževanju mladih, učečih se vseh starosti in državljanov na splošno ter jih bolje opremita s potrebnim znanjem, spretnostmi in odnosi. Programa podpirata tudi projekte in dejavnosti, ki obravnavajo družbene izzive, povezane z varstvom okolja, trajnostnostjo in podnebnimi cilji. Podpirata pobude za preprečevanje, blažitev ali odpravo škodljivih učinkov ekstremnih vremenskih dogodkov in naravnih nesreč.

3. Cilji strategije

Strategija zagotavlja smernice o tem, kako izvajati podporo zelenemu prehodu, ki je ena od štirih horizontalnih prednostnih nalog, na vseh ravneh programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota. Obravnava delovanje samih programov, financiranih projektov ter način, kako programa udeležence in institucije pripravljata in spodbujata, da dejavno prispevajo k zelenemu prehodu.

Cilji strategije so:

- pomagati pri ozaveščanju o podnebnih spremembah in trajnostnosti ter opolnomočiti udeležence, da dejavno prispevajo k zelenemu prehodu in ga oblikujejo,
- pomagati udeležencem pri pridobivanju znanja in spretnosti, ki jih potrebujejo za sprejemanje trajnostnih odločitev in vključevanje v trajnostne prakse med dejavnostmi programov,
- prispevati k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in drugih vplivov dejavnosti, ki jih podpirata programa, na okolje ter prizadevanjem za ogljično nevtralnost,
- razvijati in krepiti vlogo programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota kot primerov vključevanja okoljskih, podnebnih in trajnostnih vprašanj v dejavnosti na projektni, organizacijski in programski ravni,
- podpirati sodelujoče organizacije pri krepitvi njihovih zmogljivosti z izmenjavo dobrih praks in izkušenj,
- spodbujati razvoj sistema spremljanja z zbiranjem ustreznih podatkov, zanesljivimi kazalniki in orodji za poročanje.

Ciljne skupine strategije

- Ta strategija je namenjena vsem, ki sodelujejo pri izvajanju programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, ter naj bi se uporabljala kot koristen okvir za spodbujanje zelene razsežnosti v dejavnostih in kot navdih za primere dobre prakse.
- Glavne ciljne skupine, ki jim je ta strategija namenjena, so:
 - prijavitelji in potencialni prijavitelji,
 - organizacije upravičenke, ki izvajajo financirane projekte,
 - udeleženci:
 - mladi in mladinski delavci,
 - učeči se na katerem koli področju izobraževanja in usposabljanja,
 - osebje na katerem koli področju izobraževanja in usposabljanja,
 - osebje, dejavno na področju športa,
 - nacionalne agencije, vključno z ocenjevalci, ki sodelujejo pri izbiri projektov,
 - nacionalni uradi Erasmus+,
 - Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA),
 - podporni centri SALTO, zlasti SALTO za zeleni prehod,
 - vodje usposabljanj, olajševalci učenja, raziskovalci itd.,
 - oblikovalci politik na vseh ravneh na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa.

4. Mehanizmi programov za podporo zeleni strategiji

Poleg spodbujanja uporabe trajnostnih prevoznih sredstev programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota spodbujata udeležence, naj bodo pozorni na okoljsko trajnostnost v vsaki fazi življenjskega cikla projekta in to prenesejo v praktične ukrepe. Redno vključevanje okoljskih vidikov v projekte spodbuja organizacije k sodelovanju za trajnostnost, izmenjavi dobre prakse in razvijanju skupnih pobud na tem področju.

Tako v programu Erasmus+ kot v programu Evropska solidarnostna enota je ta zavezanost okolju in boju proti podnebnim spremembam del meril za dodelitev finančne podpore, kar potrjuje zavezanost prispevanju k zelenemu prehodu.

Evropska solidarnostna enota financira projekte, ki spodbujajo solidarnost kot vrednoto in se odzivajo na družbene izzive, podnebne spremembe pa so nazoren primer tega. Organizacije in skupine mladih lahko ustvarijo projekte, ki bodo v njihovih skupnostih prinesli spremembe.

Natančneje, programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota vključujeta naslednje ukrepe, značilnosti in mehanizme za podporo zelenemu prehodu in trajnostnemu razvoju:

4.1 Zeleno potovanje

Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota z zagotavljanjem finančne podpore za mobilnost spodbujata udeležence k uporabi najbolj trajnostnih prevoznih sredstev (na primer vlaka, kolesa, avtobusa ali souporabe avtomobila) do namembnega kraja in nazaj. Programa zagotavljata večjo finančno podporo za uporabo bolj trajnostnih prevoznih sredstev in podpirata dodatne dnevnice za prilagoditev daljšemu času potovanja. Posledično udeleženci zmanjšajo svoj ogljični odtis in spoznajo drug način potovanja, kar spodbuja spremembo vedenja, na primer razmislek o uporabi teh prevoznih sredstev med potovanjem v prostem času ali zaradi dela. Potovanje se začne v trenutku, ko zapustite dom, uporaba trajnostnih prevoznih sredstev pa lahko pripomore k temu, da bo še bolj nepozabno.

4.2 DiscoverEU – ukrep programa Erasmus+ za mobilnost, ki spodbuja okolju prijazno potovanje

DiscoverEU je ukrep programa Erasmus+, ki 18-letnim Evropejcem in Evropejkam ponuja priložnost, da raziščejo raznolikost Evrope, spoznajo njeno kulturno dediščino in zgodovino ter se povežejo z ljudmi z vse celine. Če so izbrani za popotnika, jim je na voljo vozovnica in potujejo predvsem z vlakom, pri čemer med drugim obiskujejo kulturne ustanove, sodelujejo v učnih in športnih dejavnostih ter na umetniških festivalih. V prvih petih letih ukrepa je imelo več kot 248 000 mladih Evropejcev in Evropejk priložnost raziskati Evropo z vlakom. 90 % jih je izrazilo željo, da bi po izkušnji z DiscoverEU po Evropi še naprej potovali z vlakom. To kaže, da je program učinkovit pri spodbujanju uporabe okolju prijaznejših prevoznih sredstev. DiscoverEU ne pomaga le širiti obzorja ljudi, temveč tudi ustvarjati bolj okoljsko ozaveščeno generacijo.

4.3 Prostovoljski in solidarnostni projekti z Evropsko solidarnostno enoto

Prostovoljske aktivnosti v okviru programa Evropska solidarnostna enota se lahko izvajajo individualno ali v okviru skupine.

Individualno prostovoljstvo mladim omogoča, da prispevajo k vsakodnevni delu organizacij v solidarnostnih čezmejnih aktivnostih ali aktivnostih znotraj države, kar na koncu koristi skupnostim, v katerih se aktivnosti izvajajo, na primer pri okoljskem izobraževanju, aktivnostih na področju varstva narave, spremljanju narave ter ohranjanju in varstvu evropske kulturne dediščine.

Prostovoljske skupine združujejo skupine mednarodnih prostovoljcev za izvajanje nalog v okviru projekta v kratkem obdobju (na primer med prazniki ali študijskimi počitnicami). Primeri koristnega dela, ki ga lahko opravijo prostovoljske skupine, vključujejo obnavljanje zelenih površin, prevzem in razdeljevanje neporabljene hrane, recikliranje materialov itd.

Solidarnostni projekti so aktivnosti, ki jih vodijo mladi, pri katerih lahko neformalne skupine vsaj petih mladih pridobijo finančna sredstva za izvedbo projekta, na primer na področju podnebni ukrepov, okolja in varstva narave. S pridobljenimi finančnimi

sredstvi lahko v svoje lokalne skupnosti vnesejo pozitivne spremembe, izrazijo svoje mnenje ter usvojijo dragocena znanja in spretnosti.

4.4 Okolje in boj proti podnebnim spremembam – medsektorska prednostna naloga programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota

Vodnika za programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota¹⁴ spodbujata organizacije k oblikovanju projektov, ki se osredotočajo na okoljske teme, z vključitvijo naloge „okolje in boj proti podnebnim spremembam“ med štiri „horizontalne“ prednostne naloge. Za dodelitev sredstev morajo partnerstva obravnavati (a) vsaj eno „horizontalno“ prednostno nalogo ali (b) vsaj eno posebno prednostno nalogo, pomembno za področje izobraževanja, usposabljanja in mladine.

Projekti, ki se osredotočajo na zeleno prednostno nalogo, so lahko na primer namenjeni razvoju znanj in spretnosti na področjih, povezanih s trajnostnostjo, z uporabo okvira GreenComp ali ciljev trajnostnega razvoja. Lahko so tudi v obliki inovativnih praks, da bi učeče se, osebe in delavce pripravili na prevzem vloge resničnih katalizatorjev sprememb (na primer varčevanje z viri, zmanjševanje porabe energije in odpadkov, ogljična izravnava, izbira trajnostne hrane in prevoza itd.). Projekti si lahko prizadevajo tudi za večje upoštevanje okoljskega vidika in povečanje ozaveščenosti o podnebnih vprašanjih ali za odpravljanje ekološke tesnobe.

4.5 Vključevanje zelenih praks v zasnovo projektov

Nekateri projekti se osredotočajo na zeleni prehod in trajnostni razvoj, vendar se za vse projekte, ki se financirajo iz programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, pričakuje, da bodo imeli trajnostno razsežnost.

Projekti vseh vrst, ki se financirajo, lahko na različnih ravneh pomagajo zmanjšati ekološki vpliv programov z zmanjšanjem ogljičnega odtisa dejavnosti programov, dajanjem zgleda in normalizacijo okolju prijaznejšega ravnanja. To pomeni, da se od prijaviteljev pričakuje, da bodo razmislili, kaj lahko storijo za večjo trajnostnost in okoljsko prijaznost svojih projektov. Poleg potovanja je treba sprejeti zelo pomembne odločitve glede izbire prizorišča, ponujene hrane, zmanjšanja uporabe materialov in opreme ter ravnanja z odpadki.

4.6 Uporaba orodij in platform za virtualno mobilnost ter digitalno sodelovanje

Spodbuja se vključevanje virtualnih in kombiniranih dejavnosti v projekt kot del dvojnega (digitalnega in zelenega) prehoda. Digitalna orodja omogočajo bolj trajnostno izvajanje projektov. Še vedno povzročajo emisije toplogrednih plinov,

¹⁴ Vodnik za prijavitelje Erasmus+: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sl/erasmus-programme-guide>.
Evropska solidarnostna enota – Vodnik po programu:
https://youth.europa.eu/solidarity/organisations/reference-documents-resources_sl.

vendar manj kot fizično potovanje ali večina komunikacij v papirni obliki. Kadar je to smiselno, se organizacije pozivajo, naj srečanja v živo kombinirajo z virtualnimi srečanji, organizirajo virtualne dejavnosti in dogodke ter omejijo in nadomestijo upravne postopke. Ta kombinacija praks upravičencem projektov omogoča, da ohranijo prednosti sodelovanja in izmenjave v živo, ki jih ponujata programa, hkrati pa uporabljajo načine sodelovanja, ki manj onesnažujejo okolje, kadar potovanja in fizična srečanja niso nujna.

Platforme, kot sta evropska platforma za šolsko izobraževanje (vključno s platformo eTwinning) in EPAL (elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi), pripravljajo podporno gradivo ter olajšujejo izmenjavo učinkovitih izobraževalnih praks in politik za okoljsko trajnostnost v okviru programa Erasmus+.

4.7 Ozaveščanje in multiplikacijski učinek

Program Erasmus+ je tudi močan instrument za navezovanje stika in sodelovanje z najrazličnejšimi akterji v naši družbi (šole, univerze, ponudniki poklicnega izobraževanja in usposabljanja, mladinske in športne organizacije, nevladne organizacije, lokalni in regionalni organi, organizacije civilne družbe itd.), ki lahko postanejo dejavni akterji pri prehodu na podnebno nevtralnost do leta 2050.

V praksi morajo prijavitelji, ko zaprosijo za financiranje, pojasniti, kako njihov projekt prispeva k trajnostnosti in podnebni nevtralnosti. Predlogi projektov lahko vključujejo tudi dejavnosti, zasnovane za trajnostno izvajanje, ozaveščanje udeležencev in spodbujanje odgovorne uporabe virov. Upravičenci projektov morajo v končnem poročilu opisati, ali in v kolikšni meri so bili ti načrtovani ukrepi izvedeni.

V skladu s tem imajo prednost projekti, ki so trajnostni, vključujejo zelene prakse in vrednote ter spodbujajo ozaveščenost in spremembe vedenja. Ocenjevalci so usposobljeni, da ustrezno upoštevajo okoljske in trajnostne vidike projektov ter njihov vpliv na podnebne spremembe.

5. Vloga organizacij pri pripravi, uvajanju in spremljanju projektov

Organizacije prijaviteljice in upravičenci imajo ključno vlogo v programih Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota: oblikujejo in izvajajo projekte, pripravljajo in podpirajo udeležence pred izvedbo projektov, med njo in po njej. Zato je pomembno ozaveščati o potrebi po razmisleku o različnih fazah projekta in o tem, kako je treba okoljsko trajnostnost in z njo povezane prakse vključiti v vse faze.

5.1 Pred projektom

Organizacije se spodbujajo, naj projekt oblikujejo tako, da bo zelena razsežnost vključena v vse njegove vidike in v vse načrtovane dejavnosti. Pri načrtovanju dejavnosti je treba upoštevati tudi udeležbo ljudi z manj priložnostmi, da se zagotovi vključujoč prehod, pri katerem noben udeleženec ne bo zapostavljen. Na primer, spodbuja se jih, naj upoštevajo in, če je mogoče, izračunajo ogljični odtis svojih projektov ter si prizadevajo za njegovo zmanjšanje pri organizaciji naslednjih dejavnosti, saj to lahko privede do učnega procesa.

Organizacije lahko delujejo kot močni multiplikatorji in se pri oblikovanju svojega projekta zgledujejo po rezultatih in trajnostnih praksah preteklih projektov.

V ta namen bi jim morale nacionalne agencije in EACEA zagotoviti posodobljeno usposabljanje in referenčno gradivo. Zagotoviti morajo, da imajo prijavitelji in potencialni prijavitelji znanje in spretnosti, potrebne za ozelenitev lastnih projektov, ali da imajo možnost tako znanje in spretnosti pridobiti med izvajanjem. Oblikovanje projektov je ključna faza zelenega odločanja – na primer o zelenih temah v vsebini dejavnosti, odločitvi za spletno gostovanje ali izbiri trajnostnih možnosti pri organizaciji dogodkov.

5.2 Med projektom

Organizacija bi morala zagotoviti, da se projekt izvaja v skladu z načeli trajnostnosti in različnimi smernicami, ki jih podpirajo, kot je ta strategija. Organizacije morajo spodbujati okolju prijazne prakse pri vseh udeležencih, dejavnosti, ki se izvajajo, pa morajo, kadar je to mogoče, vključevati tudi zeleni pristop.

Pri projektih, ki vključujejo potovanja, morajo organizacije potencialne udeležence obvestiti o priložnostih, ki jih ponujata programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, ter jim pomagati opredeliti ukrepe, ki bi jim lahko koristili, tako pri formalnem kot neformalnem izobraževanju, kot je na primer uporaba trajnostnih prevoznih sredstev namesto potovanja z letalom. Organizacije se spodbujajo tudi, naj udeležence ozaveščajo o vplivu izbire možnosti z nizkimi emisijami in spodbujajo ekološko ozaveščene odločitve, na primer z omogočanjem kompostiranja in recikliranja, zagotavljanjem vegetarijanskih obrokov itd.

Glede na to, da so organizacije gonilna sila spremembe vedenja udeležencev projektov, bi morale priložnosti, ki jih ponujata programa, kot so partnerstva za sodelovanje v okviru ključnega ukrepa 2, izkoristiti tudi za zagotavljanje priložnosti za razvoj svojega osebja na področju zelenega prehoda.

5.3 Po projektu

Organizacije bi morale oceniti vpliv dejavnosti na udeležence in na njih same.

Dejavno bi morale predstavljati rezultate svojega projekta ter izmenjevati navdihujoče primere in dobre prakse med ustreznimi deležniki, da bi povečale ozaveščenost o pomenu zelenega prehoda. Dejavnosti promocije in razširjanja se lahko izvajajo prek različnih kanalov z namenom zmanjšanja vpliva na okolje z izbiro trajnostnih

komunikacijskih sredstev (kot so omejitve tiskanja, izbira okolju prijaznih materialov, dajanje prednosti slikam pred videom itd.).

Organizacije bi se morale tudi zavezati, da bodo zagotovile trajnostnost svojih projektov po koncu financiranja iz programa. V svojih dejavnostih in življenju upravičencev naj spodbujajo dolgoročne trajnostne spremembe.

6. Vloga nacionalnih agencij, podpornih centrov in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA)

Nacionalne agencije spodbujajo in izvajajo programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota na nacionalni ravni ter delujejo kot vezni člen med Evropsko komisijo in sodelujočimi organizacijami na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. Zato imajo ključno vlogo pri podpiranju uvajanja, izvajanja in spremljanja projektov, katerih cilj je spodbujati zeleni prehod in okoljsko trajnostnost.

Nacionalne agencije in izvajalska agencija morajo organizacijam zagotoviti posodobljeno gradivo za usposabljanje in referenčno gradivo. Zagotoviti bi morale, da imajo prijavitelji in potencialni prijavitelji potrebno znanje in spretnosti za ozelenitev lastnih projektov ali da imajo možnost tako znanje in spretnosti pridobiti med izvajanjem.

Podporni centri SALTO so ključnega pomena za podporo tej nalogi. Natančneje, **podporni center SALTO za zeleni prehod**, ki se osredotoča na zeleni prehod in okoljsko trajnostnost, v skladu z evropskim zelenim dogovorom obravnava podnebne spremembe. Podporni center SALTO za zeleni prehod zbira znanje, organizira dejavnosti za krepitev zmogljivosti ter ustvarja podporna orodja in pripravlja smernice za osebje nacionalnih agencij in upravičence programov. S tem osebjem agencij omogoča, da v svojih državah učinkovito spodbuja zeleno strategijo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Podporni center SALTO za zeleni prehod je na primer pripravil zbirko projektov z dobrimi zelenimi praksami in zbral opredelitve ključnih konceptov za skupno razumevanje zelenega prehoda. Dodatni viri in dejavnosti podpornega centra, kot so spletni seminarji, delavnice, izmenjava dobrih praks, učno gradivo, raziskave o zeleni prednostni nalogi in okvirji za prepoznavanje dobrih praks, podpirajo deležnike programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota pri izvajanju horizontalne zelene prednostne naloge v programih. Te dejavnosti krepijo zmogljivost nacionalnih agencij za zeleni prehod v povezavi s politiko in prakso. Podporni center SALTO za zeleni prehod podpira usklajevanje in poročanje o delu nacionalnih agencij ter zbira in analizira primere in dobre prakse ter skrbi za njihovo izmenjavo.

Deluje kot središče znanja med politikami in praksami. Prispeva k stalnemu izboljševanju kakovosti formalnega in neformalnega izobraževanja za trajnostni razvoj in odnosa do podnebnih sprememb. Prispeva tudi k povečanju okoljsko odgovornega ravnanja, zmanjšanju skupnega ogljičnega odtisa, ki je posledica sodelovanja v

programih Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, ter pridobivanju novih znanj in spretnosti, ki spodbujajo ekološki prehod v obstoječih in novih poklicih.

V tretjih državah, ki niso pridružene programoma, imajo delegacije EU in, če obstajajo, nacionalni uradi Erasmus+ pomembno vlogo pri spodbujanju ozaveščenosti ciljnih skupin, opredeljenih v tej strategiji, o priložnostih, ki jih programa ponujata v zvezi z zelenim prehodom in okoljsko trajnostnostjo.

Nacionalne agencije, podporni centri in EACEA morajo dejavno spodbujati ozaveščenost o različnih možnostih in podpornih mehanizmih za projekte, katerih cilj je prispevati k zelenemu prehodu in okoljski trajnostnosti. Sodelovati bi morali z udeleženci v svojih mrežah in svoje pristope prilagoditi posebnim potrebam po informacijah, hkrati pa delovati prek organizacij, ki so tesno povezane s temi udeleženci.

Poleg tega namerava Evropska komisija biti za zgled pri prizadevanjih, da bi Evropa do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina na svetu. Evropska komisija se je leta 2022 v okviru evropskega podnebne pakta zavezala, da bo postopoma zmanjšala svoje emisije toplogrednih plinov za vsaj 60 % v primerjavi z letom 2005. Generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo pri upravljanju programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota sodeluje tudi z drugimi programi financiranja, službami Evropske komisije in drugimi institucijami EU pri povezovanju pobud in politik, ki prispevajo k doseganju podnebnih ciljev.

Primer takega sodelovanja je sinergija med programom Evropska solidarnostna enota in misijami programa Obzorje Evropa za obdobje 2023–2027, kjer lahko prostovoljske aktivnosti programa Evropska solidarnostna enota s podpiranjem misij programa Obzorje Evropa ter ciljev in ključnih strategij zelenega dogovora prispevajo k ciljem misij za prilagajanje podnebnim spremembam, obnovo oceanov in voda, obnavljanje zdravja tal, spodbujanje podnebno nevtralnih in pametnih mest ter izboljšanje življenja ljudi, obolelih za rakom, s čimer se dodatno povečajo solidarnostne priložnosti, ki so na voljo mladim na teh področjih.

6.1 Obveščanje in ozaveščanje

Nacionalne agencije in EACEA imajo pomembno vlogo pri dejavnostih ozaveščanja in obveščanja. Svojo strategijo obveščanja bi morale prilagoditi posebnim ciljnim skupinam v svojem geografskem okviru.

Nacionalne agencije in EACEA bi morale ob podpori podpornega centra SALTO za zeleni prehod in Evropske komisije vsem organizacijam, ki so dejavne v programih Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota, zagotoviti smernice in primere dobre prakse. Te organizacije se lahko nato postopoma prilagodijo glede na svoje zmogljivosti. Nacionalne agencije in EACEA z enakim namenom spodbujanja sinergij deležnikom ponujajo priložnosti za mreženje, kot so aktivnosti usposabljanja in sodelovanja ali aktivnosti mreženja.

Nacionalne agencije in EACEA bi morale sodelovati pri pripravi in zagotavljanju informativnega gradiva v dostopnih oblikah, namenjenega spodbujanju sprememb vedenja. To pomeni uporabo trajnostnih prevoznih sredstev in organizacijo okolju prijaznejših dogodkov, konferenc in srečanj. Nacionalne agencije in EACEA bi morale

zbirati in uporabljati primere dobre prakse, da bi navdihnile in spodbudile udeležence k zmanjšanju in izravnavi okoljskega odtisa zadevnih dejavnosti.

Poleg tega bi morale potencialnim prijaviteljem in upravičencem projektov zelenega prehoda in okoljske trajnostnosti nuditi sistematično, pravično in prilagojeno podporo v vseh fazah projektnega cikla. Ta podporni pristop lahko zagotovijo same ali izvajajo sisteme multiplikatorjev, mentorjev, projektnih obiskov, usposabljanja, svetovanja itd. Nacionalne agencije in EACEA morajo nameniti zadostne človeške in finančne vire za učinkovito in dolgoročno uvajanje tega pristopa.

6.2 Strateški pristop na nacionalni ravni

Nacionalne agencije se spodbujajo, naj v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota razvijejo lastno strategijo za zeleni prehod in okoljsko trajnostnost. Te strategije bi morale temeljiti na nacionalnih razmerah, vendar bi morale biti skladne s krovno strategijo na evropski ravni. V delovnih programih nacionalnih agencij morajo biti navedeni ukrepi, ki prispevajo k njihovi strategiji.

Nacionalnim agencijam se priporoča, naj zmanjšajo svoj ogljični in ekološki odtis. Lahko bi na primer letno ocenjevale učinek ukrepov, ki jih sprejmejo, tako da bi svoj odtis izračunale z doslednim in zanesljivim orodjem z namenom doslednega zmanjševanja vpliva svojega delovanja in vseh dejavnosti. Izravnavo bi bilo treba upoštevati le za emisije toplogrednih plinov, ki se jim ni mogoče izogniti. Tudi v takih primerih bi se morale nacionalne agencije posvetovati z lokalnimi deležniki, podkovanimi s strokovnim znanjem o zelenem prehodu, da bi opredelile zanesljiva in učinkovita orodja za izravnavo ter natančno izmerile njihov učinek. Prav tako bi bilo treba vse organizacije in druge deležnike spodbujati, naj dajo prednost zmanjšanju ogljičnega odtisa. Nacionalne agencije se spodbujajo, naj javnost obveščajo o svojem delu ter strategiji za zeleni prehod in okoljsko trajnostnost.

6.3 Zelene kontaktne točke

Vsaka nacionalna agencija, ki izvaja programa, ima zeleno kontaktno točko. Ta kontaktna točka usklajuje ukrepe v zvezi z zelenim prehodom in okoljsko trajnostnostjo v agenciji. To je kontaktna oseba za vprašanja zelenega prehoda za druge nacionalne agencije, Evropsko komisijo in podporne centre. Zelene kontaktne točke imajo ključno vlogo pri razvoju okoljskega znanja v svojih agencijah. Potrebno podporo prejemajo prek usposabljanja, smernic in orodij, ki jih zagotavlja SALTO, da lahko izboljšajo svoje znanje na področju zelenega prehoda. Svoje strokovno znanje in izkušnje delijo s sodelavci, v svojih agencijah pa spodbujajo tudi ukrepe za zeleni prehod in trajnostnost, kot je usposabljanje. Odpraviti bi morale tudi vse morebitne ovire za izvajanje zelene strategije nacionalne agencije.

Zelene kontaktne točke delujejo kot ključna vez z Evropsko komisijo in podpornim centrom SALTO za zeleni prehod, izmenjujejo informacije o dejanskem stanju agencije in razmerah na terenu v njihovi državi.

6.4 Usposabljanje in mreženje za organizacije, osebje agencij in strokovne ocenjevalce

Nacionalne agencije ob podpori podpornega centra SALTO za zeleni prehod organizirajo usposabljanja, mreženje in predstavitve priložnosti za organizacije, strokovnjake in osebje nacionalnih agencij.

Ta usposabljanja bi morala prispevati h krepitvi zmogljivosti, ki je v mreži nacionalnih agencij potrebna za boljše ocenjevanje in upravljanje projektov. Bistveno je, da je vse osebje v agencijah seznanjeno z nacionalnimi in evropskimi politikami glede zelenega prehoda, da bi jih lahko učinkovito izvajalo v vseh ukrepih v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.

Poleg nacionalnih instrumentov so aktivnosti usposabljanja in sodelovanja v programu Erasmus+ in aktivnosti mreženja v programu Evropska solidarnostna enota pomembna orodja za usklajeno krepitev zmogljivosti in mreženje. Dolgoročne dejavnosti omogočajo daljnosežno sodelovanje in razvoj izvajanja ter povečanje vpliva prednostne naloge v zvezi z zelenim prehodom v programih z večletnimi dejavnostmi, ki jih izvaja več nacionalnih agencij.

Nacionalne agencije bi morale za svoj nabor ocenjevalcev posebej izvajati ustrezno usposabljanje in dejavnosti, ki jim bodo pomagale dosledno uveljavljati zeleni pristop. Spodbujati bi jih bilo treba, naj se posvetujejo s kolegi s strokovnim znanjem na področju zelenega prehoda in okoljske trajnostnosti, da bodo lahko pripravili natančne in ambiciozne smernice. Strokovni ocenjevalci imajo s svojimi ocenami in priporočili pomembno vlogo v boju proti zelenemu zavajanju in napačnim informacijam ter pri prepoznavanju resnično trajnostnih praks v predlogih projektov in poročilih o projektih.

Programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ne določata enotnega standarda trajnostnosti; vsaka država bi morala splošna načela prilagoditi svojim lokalnim, regionalnim in nacionalnim razmeram ter vedno storiti še več v smeri zelenega prehoda. Hkrati bi morali vsi strokovnjaki v naboru zavzeti enotno in ambiciozno stališče glede izvajanja zelene prednostne naloge v okviru obeh programov.

6.5 Zbiranje dokazov, spremljanje in poročanje

Za učinkovito merjenje rezultatov projektov in učinka programov je treba optimizirati sisteme spremljanja in poročanja. Ta orodja so ključna za zbiranje ustreznih kvalitativnih in kvantitativnih podatkov o izvajanju zelene prednostne naloge. Pomembno je, da se učinek programov meri na individualni ravni, pa tudi na ravni organizacij (na primer v smislu krepitve zmogljivosti).

Podporni center SALTO za zeleni prehod bo podpiral dejavnosti zbiranja dokazov in spremljanja z zagotavljanjem pregleda napredka pri zelenem prehodu v programih, na primer z izvajanjem ciljno usmerjenih anket in raziskav.

6.6 Sinergije z drugimi programi

Nacionalne agencije in EACEA lahko upravičencem pomagajo pri iskanju najustreznejšega ukrepa (oblike projekta) za njihov projekt, ki prispeva k zelenemu prehodu in okoljski trajnostnosti. To lahko poteka v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota ali prek drugih/dodatnih možnosti financiranja. Ustrezni primeri so drugi programi, kot so sheme financiranja v okviru skladov kohezijske politike, programa Obzorje Evropa, programa LIFE ali Evropskega gospodarskega prostora.

Kadar nacionalno agencijo gosti krovna organizacija, ki pokriva različne evropske in nacionalne programe, bi morala ta vzvod uporabiti za spodbujanje pozitivnega posrednega učinka. To bo olajšalo sinergije med programoma ter drugimi programi in pobudami ter izmenjavo dobrih praks na področju zelenega prehoda in okoljske trajnostnosti.

7. Povezava z drugimi horizontalnimi prednostnimi nalogami programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota

Programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota zajemata štiri horizontalne prednostne naloge: vključevanje in raznolikost, digitalna preobrazba, okolje in boj proti podnebnim spremembam ter udeležba v demokratičnem življenju in državljansko udejstvovanje.

Za reševanje okoljskih izzivov, kot so podnebne spremembe, sta potrebni odpornost in prilagajanje. Cilj vključevanja okoljskih vidikov in vidikov vključevanja v projekte je spodbujati socialno vključenost in pravičnost ter ustvariti pravičnejši in bolj trajnosten svet za sedanje in prihodnje generacije. Na splošno so vključevanje in zelene prednostne naloge bistveni za spodbujanje okoljske pravičnosti, zmanjšanje razlik ter oblikovanje odpornih in trajnostnih skupnosti, ki koristijo vsem članom družbe.

Z vključevanjem državlanskega udejstvovanja in zelenih prednostnih nalog v projekte lahko udeleženci na lokalni in/ali nacionalni ravni razvijejo razumevanje svoje medsebojne povezanosti s planetom in pomena skupnega ukrepanja.

Virtualna mobilnost denimo omogoča digitalne pripravljalne obiske pred fizično mobilnostjo. To vključuje spletne tečaje pred mobilnostjo, organizacijo virtualnih srečanj in uporabo digitalnih orodij za sodelovanje, kar omogoča znatno zmanjšanje skupnega ogljičnega odtisa projektov.

Zelena prednostna naloga v programu lahko prispeva k ozaveščanju o podnebnih spremembah, razvoju potrebnih znanj, spretnosti in odnosov za boljšo skrb za naš planet ter k vzpostavitvi poučevanja in učenja za trajnostnost, zlasti z oblikovanjem vsebin in oblik izobraževanja in usposabljanja, in sicer s spodbujanjem uporabe digitalnih sredstev pri projektih za njihovo večjo okoljsko trajnostnost.

Z zeleno prednostno nalogo bi bilo treba v podnebne ukrepe vključiti državljane in prispevati k doseganju cilja, da Evropa do leta 2050 postane prva ogljično nevtralna celina.

8. Kje v uspešnih izkušnjah in dobrih praksah najti navdih

Dostop do praks, gradiva in dokumentacije na temo zelenega prehoda in trajnostnosti zagotavljajo naslednji viri:

- platforma Erasmus+ za rezultate projektov¹⁵ – dostop do vseh financiranih projektov Erasmus+, ki jih je mogoče iskati po temi, letu, državi itd.,
- podatkovna zbirka rezultatov projektov v okviru programa Evropska solidarnostna enota – dostop do vseh projektov, financiranih v okviru programa Evropska solidarnostna enota,
- podporni center SALTO za zeleni prehod in okoljsko trajnostnost – usposabljanje, publikacije ali viri.

Prednostno nalogo zelenega prehoda in trajnostnosti krepijo tudi Skupnosti izvajalcev, učečih se in deležnikov. Te skupnosti lahko zbirajo in si izmenjujejo vire in prakse prek platform in mrež, kot to na splošni ravni počne izobraževalna koalicija za podnebje¹⁶.

Mrežne skupine, kot so Europass, Euroguidance, Eurodesk, evropski program za učenje odraslih in strokovnjaki za poklicno usposabljanje, organizirajo tudi spletne seminarje in konference o zelenem prehodu, ki nacionalnim agencijam Erasmus+ pomagajo razumeti, kako se ta prednostna naloga izvaja v vsakem delu izobraževalnega sektorja.

Na ravni politike mreža Eurydice pripravlja obsežne informacije, primerjalna tematska poročila in študije o posameznih temah. Poročilo z naslovom „Increasing achievement and motivation in mathematics and science learning in schools“ (Povečanje dosežkov in motivacije pri učenju matematike in naravoslovja v šolah)¹⁷ je pokazalo, kako se okoljska trajnostnost obravnava v šolskem učnem načrtu pri naravoslovnih predmetih. Opisi nacionalnih izobraževalnih sistemov Eurydice vsebujejo tudi informacije o učenju o okoljski trajnostnosti. Prek poročil mreže Eurydice se lahko projekti Erasmus+ na temo zelenega prehoda predstavljajo prek kanalov družbenih medijev mreže Eurydice.

Močno se spodbujajo dejavnosti, ki prispevajo k drugim obstoječim pobudam EU na področju okoljske trajnostnosti, kot je na primer novi evropski Bauhaus. Te pobude prispevajo k ozaveščanju vseh upravičencev programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.

¹⁵<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects>.

¹⁶<https://education.ec.europa.eu/news/increasing-achievement-and-motivation-in-mathematics-and-science-learning-in-schools>.

¹⁷<https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/f3bd0532-0255-11ed-acce-01aa75ed71a1>.

9. Viri

1. Programa Erasmus+¹⁸ in Evropska solidarnostna enota¹⁹
2. Evropski izobraževalni prostor²⁰
3. Evropski zeleni dogovor²¹
4. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo²²
5. Načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030
6. Strategija EU za mlade 2019–2027
7. Evropska agenda za mladinsko delo
8. Novi evropski program za inovacije
9. Next Generation EU – poskrbimo za zeleno prihodnost
10. Strategija „od vil do vilic“
11. GreenComp: Evropski okvir kompetenc na področju trajnosti – Evropska komisija (europa.eu)²³
12. Evropska strategija za univerze²⁴
13. Akcijski načrt za digitalno izobraževanje (2021–2027) | Evropski izobraževalni prostor (europa.eu)²⁵
14. Strategija za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Evropska komisija (europa.eu)²⁶
15. Priporočilo Sveta o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost²⁷
16. Novi evropski Bauhaus²⁸
17. Evropska podnebna pravila – Evropska komisija²⁹
18. Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (Združeni narodi)³⁰
19. Sistem za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS)³¹
20. Sharepoint podpornega centra Salto za zeleni prehod
21. Eurodesk³²

¹⁸ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sl>.

¹⁹ https://youth.europa.eu/solidarity_sl.

²⁰ <https://education.ec.europa.eu/sl>.

²¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl.

²² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_23_510.

²³ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_sl.

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52022DC0016>.

²⁵ <https://education.ec.europa.eu/sl/focus-topics/digital-education/action-plan>.

²⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_en?prefLang=sl.

²⁷ <https://www.cedefop.europa.eu/sl/content/council-recommendation-24-november-2020-vocational-education-and-training-vet-sustainable>.

²⁸ https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en?prefLang=sl.

²⁹ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-climate-law_sl.

³⁰ <https://sdgs.un.org/2030agenda>.

³¹ https://green-business.ec.europa.eu/emas_en?prefLang=sl.

³² <https://eurodesk.eu/greening-youth-information-services/>.

Urad za publikacije
Evropske unije